

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

Index Capitvm Et Paragraphorvm Tomi Secvndi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45653

CAPITVM ET PARAGRAPHORVM
TOMI SECVNDI.

CAPVT I.

Diuinam bonitatem pariter justam, & iustitiam, etiam cum punit; simul bonam esse. Pag. 1.

§. 1. Bonitatis & iustitię, in operibus Dei, arcta coniunctio. 1.	6. Cur Socratem Alcibiades cum Silenis compararit? eamq; comparisonem in multas alias res competere. 9.
2. Nullam remp. sine concordia; nec concordiam, sine iustitia consistere. 1.	7. Flagella & cruces visu horridas, & malas sensu, in recessu, bonas atque utiles esse. 9.
3. Iustitiam atq; religionem, sine metu; metum sine Dei ira, non custodiri. 2.	8. Cur Deus, cum bonus sit mala esse in Mundo sinat? 10.
4. Irã diuinã ab alijs perniciosẽ ignorari; ab alijs utiliter agnosci. 2.	9. Quæ malis, suã culpã, mala cõtingũt, ea, in diuinis oculis tamquam ex iustitia orta, esse bona. 11.
5. Spe & metu simul mortales esse in officio continendos. 3.	10. Quo modo mala bonis bona sint? 12.
6. Quã malẽ Marcion, & Marcionitæ negauerint, Deo conuenire, vt reos plectat. 4.	11. Ab hominum impatientia calum & terram, & omnia Mundi elementa accusari; & hac accusatione Mundi Conditorum ipsum perstringi; qui tamen tam bonus est, vt doceat nos, & de peccatis bonum elicere. 13.
7. Diuinæ iustitiæ pœnam utilem esse, non tantum ferenti, sed etiam facienti injuriam; seu reo, qui punitur. 4.	12. Summarium quoddam rerum, in Mundo occurrentium, de quibus homines queruntur. 14.
8. Castigationes diuinas, tamquam ab amante, non persequense Deo, suscipiendas esse. 5.	

CAPVT II.

Pleraque, quæ vulgò mala dicuntur, bona esse; aut in bonũ usum posse adhiberi. 6.

§. 1. Cum decuerit, Deum rerum naturis vim non inferre, multa inde necessariò existere, quæ mala putantur. 6.	<i>Dei opera judiciorũ, etiam in Fulminibus & igne, & aere, & reliquis iratis mundi elementis, esse laudanda. 15.</i>
2. Ea ipsa, quæ naturæ mala censentur, bonis in bonum prouenire. 6.	§. 1. Momorum contra mundi partes querelæ. 15.
3. Bona malis nocere, mala bonis prod: esse, atque hoc pacto bona fieri. 7.	2. Magnam in Deum, è creatione ignis & fulminis, gloriam redundare. 15.
4. A mundo excætos secundum faciẽ judicare, nõ secundum veritatem. 8.	3. Permittete ob justas causas Deo, malum sape dæmonem esse fulminum fabricatorem, etiam in ipsa templã cadentium. 17.
5. Socratis exterior vultus, & interior virtus, cum Silenis comparantur. 8.	4. Ful-

4. Fulmina Iouit & Imperatoribus ap-
picta, vero Deo longè rectiùs conue-
nire. 18.
5. Deū fulmina ostendere sæpiùs, quàm
mittere. 19.
6. Cur fulmina dicantur, ignes Dei? 20.
7. Pontiani martyrio ostenditur, ignem
Deo parere, & Dei amicis parcere. 21.
8. Ignem Dei amicis vel parcentem, vel
nocentem, Dei nomen ac gloriam
propagare. 22.
9. Ignem quoq; fulmineum sæpe magis
esse ad splendorem & auctoritatem,
quàm in damnum cadere. 22.
10. Fulgor maiestatis, in fulmine non læ-
dente consideratus. 23.
11. Ignis innocentibus idem, qui auro;
nocentibus idem, qui stipulæ quam
facile consumit. 24.
12. Tibicinis, & aliorum obscæna leui-
uitas fulmine punita. 25.
13. Impurus & saltator Sacerdos, fulmi-
ne castratus. 26.
14. Monachus fulmine, contra militis
rapinam, defensus. 27.
15. Ignem quoq; & incendia parcere in-
nocentibus, in viduæ simplicis exem-
plo ostenditur. 28.
- CAPVT IV.
- Equitas bonitasq; diuina, in tempestati-
bus, & mundi elementis, Pharaoni,
Alphonso X. alijsq; luculentè osten-
sa.* 29.
- §. 1. Ignis è terra erumpentis, & fulmi-
num vera causa fabulosè opposita. 29.
2. Alphonfi Deum corrigentis arrogans
& amens superbia. 30.
3. Angeli, Regem per militem admo-
nentis, vigilans cura. 31.
4. Militis fidelitas, regis contumacia,
Numinis longanimitas. 32.
5. Altera vice pulsans, & moneri super-
bum regem iubens Deus, denno re-
pellitur. 32.
6. Fulminum & tempestatis metu, tan-
dem Alphonfus ad pœnitentiam adi-
gitur. 33.
7. Fulminum vis, Deo seruientium, tri-
bus exemplis declaratur. 34.
8. Pœnitentia compefcit tempestatem,
à qua fuerat, & ipsa Alphonfo regi
objecta. 35.
9. Igne de cælo cadente punitorum
complura exempla. 36.
10. Cur aliquando fulmina & tempesta-
tes sæuiant in innocentes? 37.
11. Cur tempestates aliquando parcant
nocentibus? 38.
12. Sanctorum meritis, ab igne intacta
manere, quæ alioqui flamma vorax
absumeret. 38.
13. Fulminum naturales & spirituales
vtilitates. 39.
14. Aliæ fulminis spirituales vtilitates,
40.
15. Ceaddæ, in tempestatibus, medita-
ditatio. Et timoris etiam seruilis vti-
litas. 41.
- CAPVT V.
- Ventos, nubes, pluias, pruinas, grandi-
nos, lucem & tenèbras, & quidquid in
aère mali specimen habet, ab hominibus
habere: ac Dei potentiam & equita-
tem predicare.* 44.
- §. 1. Aëris accusatores & commendato-
res. 44.
2. Aëris per imbrem beneficia. 44.
3. Iosephi Anchietæ, & Marci Senensis
de pluuia responsum. 45.
4. Ventorum vis & varietas. 46.
5. Ventorum vi, contra Pharaonem,
allatæ locustæ. 47.
6. Ventus quid fecerit in mari rubro
secca.

ficando?	48.	tis, à Christo nascente & moriente dati, figura.	66.
7. Ventorū dominus est solus Deus.	48.	6. Alij fontes à Christo donati, Romæ, in Aegypto, in Emmaus.	67.
8. An, & cur Deus etiam magis, in ventos permittat potestatem?	49.	7. Aquę aliquoties in vinum versę gloria.	69.
9. Et nimium & nullum ventum nocere posse.	50.	8. Aqua Baptismo, & Christi ipsius contactu consecrata.	70.
10. Tempestatum potentes feminę puni- nitę & puniendę.	50.	9. Varius in rebus sacris, aquę vsus spiri- tualis.	71.
11. Ipsos sæpe homines, ventorū ac tem- pestatum, & tenebrarum esse procura- tores.	51.	10. Sitis, miraculosa aquarū largitione, à Sanctis restincta.	72.
12. Tenebris homines, in multis rebus etiam bonis, iuari.	52.	11. Martyriū aquis consecuti Sancti.	73.
13. Tenebris illuminatum S. Dionysium Areopagitam.	53.	12. Varię artes in aquis aut per aquas fa- ctitaz.	74.
14. Quàm horrendę fuerint tenebrę, quibus Ægyptij fuere puniti?	54.	13. Magni ac multi aquarum laudato- res.	76.
15. Quàm mirabile fuerit, inter Aegy- ptiorum tenebras, Israelitis lucem non defuisse?	56.	CAPVT VII.	
16. Lucę abutentes, Dei lucę indignos esse.	57.	<i>In ipsis etiam aquarum damnis periculif- que, Deum & iustum, & laudabilem esse.</i>	
17. Tenebrę Aegyptiorum, tenebris pec- catorum pares, & dignę.	58.	1. Aquarum vituperatores esse, qui ab aquis damna sunt passi.	76.
18. Quàm horribiles futurę sint tenebrę infernales?	59.	2. Nocumenta ab aquis illata & signifi- cata.	78.
19. Molestiæ tenebrarum, in aëre, deside- rium lucis æternę accendunt.	60.	3. Plerumq; in hominibus magis, quàm in aquis, causam esse valetudinis of- fensę.	80.
CAPVT VI.		4. Aquarum vitia, si non vtilia, saltem emendabilia esse.	80.
<i>Beneficia Dei, ab Aquis, ob qua meritif- simò eum Sancti laudauerunt, & im- patientes laudare deberent.</i>		5. Inundationes extraordinarię aqua- rum ostendunt, quantum sit benefi- cium ordinaria condicio aquarum, ne inundent.	82.
1. Artificum & instrumentorum va- rietas & vsus.	62.	6. Quátum admirati sint SS. Patres ter- minos aquarum à Deo positos, ne transirent fines suos?	83.
2. Elementorum terrę & aquę confor- tium mirè artificiosum & vtile.	63.	7. Potestas etiam Sanctis quibusdam data, ad aquas, certis limitibus, coër- cendas.	85.
3. Aquarum æstimatio apud Romanos.	64.	8. Sancti etiam super fluctus ambulantes,	
4. Aquę cõmendatio, est hostilis aquę subductio.	65.		
5. Aqua bis à Moyse data, duplicis fon-			

- tes, aut pallio, vice nauis vtentes. 86.
9. Aquarum eluiones, etiam in aliorum vtilitatem à Sanctis cohibita. 88.
10. S. Hilarionis, per signum crucis, contra exundans mare, potestas. 89.
11. S. Sabini epistola Pado flumini scripta, quàm fuerit potens? 90.
- CAPVT VIII.
- Aquas mortalibus nocentes, esse Dei iustissimè punientis instrumenta; ac saepe etiam velut iudicia, quibus mali à bonis discriminantur: sed cum iudicio, & non sine delectu agnoscenda.* 90.
1. Aquarum exorbitantium pericula, damna, vituperia. 90.
2. Homines ipsos primam esse causam, vt aquis exorbitantibus puniantur. 91.
3. Generalis diluuij causa & effectus. 92.
4. Quàm grauitè Aegyptiorum contumacia & impietas aquis sit punita. 93.
5. Detestabilis Aegyptiorum potus. 95.
6. Causae, ob quas Aegyptij, aquis in sanguinem versis, sint puniti. 95.
7. Eadem aequè eodem tempore, Aegyptijs & Israëlitis non eadem. 96.
8. Alia iudicia Dei, per aquas hominibus ostensa. 96.
9. Aquas dari vel negari à Deo, vt discamus inimicis benefacere, sapere, orare. 97.
10. Aquas alijs pro speculo, Gedeoni ac Hispanis, & Galliae pro iudice fuisse. 98.
11. Aqua periurij vindex, vt malis mala, sic bona bonis. 99.
12. Iudicia per aquam feruentem, prohibita esse. 100.
13. Quibus formulis aut legibus, iudicium superstitiosum per aquas, fuerit olim permissum? 100.
14. Quibus de causis iudicium per aquas fit illicitum? 101.
15. Miracula, vel quasi miracula fieri subinde etiam à non sanctis. Et quid inter verum & apparens miraculum interfit? 102.
16. Dæmones artibus occultis, velut miraculis, fallacias struere. 104.
17. S. Gangulphi, vxoris adulterium per aquæ iudicium, deprehendentis, mirandum, non imitandum exemplum. 105.
18. Feruenti aqua Fides defensâ, hæresis vsta, miraculo item mirando, non imitando. 106.
19. Sagarum in aquis natantium, iudicariam explorationem non modò illicitam, sed etiam contra rationem esse. 107.
20. Temerariam innocentiae probandæ cõsuetudinem passim inualuisse. 108.
- CAPVT IX.
- Non posse ab hominibus Deum aquis punientem accusari, cum aquis ipsi & alios, & se ipsos plectant.* 109.
1. Aquas esse iustitiae & misericordiae diuinæ instrumentum. 109.
2. Homines aqua punientes, & aquis puniri indignantes, quàm iniquè Deum tractent? 110.
3. Arionis in mare iactati fabula. 110.
4. Auaritiae seipsam punientis speculum in ijs, qui Arionem in fluctus eiecerunt. 111.
5. Aquis per vim aut dolù interfecti. 112.
6. Variæ feminae, quæ præ insania, vel alios, vel seipsas aquis peremerunt. 113.
7. Viri quoque luctu insanientes, qui se aquis suffocarunt. 114.
8. Alij viri aquis, sua sponte hausti. 116.
9. Superbi cuiusdam & luxu diffuentis Clerici miserabilis interitus. 116.
10. Extrema desperantium dementia cõmendanda.

- uenda. 119.
9. Deo longè decentiàs conuenire, vt aquis plectat reos, quàm hominibus. 120.
12. Serui aquarum metu, in mendacio deprehensi. fabula. 120.
13. Antonini persecutio, aquarum inundatione, & alijs cladibus punita. 122.
- CAPVT. X.
- Deum, vt aquarum terrarumq; Dominũ, potestatem, iustitiam, prouidentiamq; suam ostendere, miserando Emmanuelle Sose naufragio, & seculi marisq; similitudine declaratur.* 123.
6. 1. Absolutissimum Dei in omnes res dominium. 123.
2. Emmanuelis Sose tempestas, naufragiũ & tragediã dignus interitus. 124.
3. Cur Deus, maris Dominus, quosdam sinat tempestatibus iactari? 130.
4. Mare esse vitæ imaginem. 132.
5. Quomodo S. Augustinus hunc mundum cum mari comparãrit? 132.
6. Ecclesia navi similis, quò, & quomodo debeat tendere? 133.
- CAPVT. XI.
- Terrã hominis gratiã creata sicut, quies, rotunditas, inæqualitas, venustas & feracitas, laude & admiratione digna.* 135.
- §. 1. In terra, communi omnium matre, alios inuenire, quæ vituperent, alios quæ laudent. 135.
2. Terræ boni laudatores. 136.
3. Terræ vani cultores. 136.
4. Terræ situs & immobilitas, contra quorundam vertiginẽ firmata. 137.
5. An & vnde terra emineat supra aquas? 140.
6. Cur aquæ terram non obruant? 141.
7. Aquas terris non esse altiores. 142.
8. Quomodo aquæ dici possint in vnũ locum collectæ? 142.
9. Terrarum & aquarum elegans diuisio, sphaeris expressa. 143.
10. Amœnus terræ aspectus. 144.
11. Theodori, è terræ aspectu in Deum ascensio. 145.
12. Terræ fertilitas. 145.
13. Eiusdem terræ, statim postquam ab initio creata est, quanta & vnde fuerit fertilitas? 146.
- CAPVT. XII.
- Paradisi terrestris præstantia & voluptas.* 148.
- §. 1. Paradisi eminentia & locus. 148.
2. Adami scientia è nominibus, quæ rebus indidit, agnoscenda. 149.
3. Rerum creatarum quàm delectabilis cognitio? 150.
4. Cæli aspectus & pulchritudo. 151.
5. Solis nobilissima formositas. 152.
6. Amœnitas terræ ab Adamo aspectæ in Paradiso. 153.
7. Adami in Paradiso negotium, flores. 155.
8. Arborum & silularum delicia. 155.
9. An & cur in Paradiso etiam non fructiferæ arbores fuerint? 156.
10. Arbori vitæ naturalem vim fuisse conseruandi hominis. 157.
11. In Adamo duplex Dei similitudo. 159.
12. Cur Deus suam homini similitudinẽ impresserit? 159.
- CAPVT. XIII.
- An, & quo pacto Terra, planta, bestiaq; ante & post peccatum Adami, subiecta vel mutata, hominiquè infesta facta sint?* 161.
- §. 1. Peccato terræ maledictio inducta. 161.
2. Paradisi in terram miseræ mutatio, fabulã expressa. 162.
3. Quan-

3. Quantum arbor scientiæ boni & mali nocuerit homini, & vnde sic dicta sit? 163.
4. Esu mortifero, homo sibi ipse mortis causa fuit. 164.
5. An spinæ fuerint, ante hominis peccatum? 165.
6. Ab homine, hominis malū ortū. 165.
7. Hominem, etiam post peccatū, plantis bestijsq; esse superiorem. 166.
8. Hominis in bestias dominium apparet, ex Eua serpentē nō horrente. 167.
9. Serpentis cum Eua collocti forma & pulchritudo. 167.
10. Cur Deus permiserit Euam tantū à diabolo, specie serpentis, tētari? 168.
11. Ius hominis in bestias & dominium, post peccatum, ita quidem mansisse, vt tamen non manserit eadem securitas. 169.
- CAPVT XIV.
- Quantum homini, etiam post peccatum, Adami, in omnis generis bestias, dominium, quantaq; potestas relicta sit? 170.*
- §. 1. Sanctis quibusdam contra serpentes, dracones & leones potestas diuinitus data. 170.
2. In leones, lupos, vrsos, & crocodilos vis à Deo, non ab astris concessa. 172.
3. Mira vis in volucres Sanctis diuinitus concessa. 173.
4. Potestas diuorum in aquatilia. 173.
5. Hominis alioquin inermis & nudus in animalia etiam naturalis potestas. 174.
6. Dominiū hominis in Elephātes. 176.
7. Ceruorum docilitas. 178.
8. Luporum, vrsorum, tigridum, leonumq; mira cicuratio. 179.
9. Variarum belluarum in curribus trahendis vsus. 181.
10. Nec ante oculos pennatorum frustra rete spargi. 182.
11. Aues ad cantum & sermonem instruatæ. 183.
12. Bestiarum ad venatum, ad litteras deferendas, ad concordiam mirabilis disciplina. 185.
13. Aquilarum succursus, & disciplinæ capacitas. 186.
14. Serpentes hominibus innoxij & subiecti. 187.
15. Serpentum & draconum stupenda cicuratio. 188.
16. Piscium quoque esse aliquam disciplinam. 189.
- CAPVT XV.
- Injustam esse, contra bestias querelam, iustam autem Dei contra homines bestijs inobedientiores, ac proinde merito puniendos. 192.*
- §. 1. Impatientia hominum, injustè de bestijs querentium. 192.
2. Homines canibus ingratiore, leonibus sæuiore, injustè contrā bestias queri. 193.
3. Hominum inobedientiam ab obedientia bestiarum in ruborem dari. 194.
4. Exemplo bestiarum, ductorem & legem sequendos, non ducendos. 195.
5. Hominum peccata à bestijs puniri, vt olim à muscis Pharaonem. 196.
6. A serpentibus & leonibus puniti. 197.
7. Vrsi malè educatos pueros punientes. 197.
8. Amentia eorum, qui contra bestias queruntur. 199.
9. Leonibus in pœnam & gloriam hominis, vti Deum. 200.
10. Dominium hominis, in animalia ita imminutum esse, vt maximis minima molesta sint. 201.
11. Cur minima animalia potius hominibus

- nibus finat esse molesta Deus? 202.
12. Ranarum quanta fuerit in Ægypto plaga? 203.
13. A ranis homines ciuitatibus expulsi. 204.
14. Qualibus muscis Ægyptij fuerint excitati? 205.
15. Ob muscarum metū Ethnicos muscarum deos excogitasse. 205.
16. Apum in furem furor. 206.
17. Apum in cubilibus defendendis potentia. 206.
18. Crabronibus & vespis, quos fugarit Deus. 207.
19. De muscis S. Narcissi, sacrilegos punientibus. 208.
20. Non mirandum, homines à bestijs vexari, cum ipsi irritent Deum. 209.
- CAPVT XVI.
- Quam bonam Deus suis, & in Ægypto, & in Palestina, terrā assignarit seruis? 210.*
- §. 1. Cur in bona terra, mala bonis miscantur? 210.
2. Charis de bona terra prospici. 211.
3. Terræ sanctæ bonitas & amplitudo. 211.
4. Fertilitas terræ sanctæ diuinis litteris tradita. 213.
5. Fertilitas terræ sanctæ à Iosepho descripta. 214.
6. Fertilitas terræ sanctæ ab Aristeia prædicata. 214.
7. Fertilitas terræ sanctæ à Brochardo narrata. 215.
8. E terra sancta ejectos hostes Dei, ut amici Dei eam haberent, quam & ipsam meliorem, vel deteriores habuerunt, prout ipsi meliores vel deteriores fuerunt. 216.
9. Meritò Deū vel dare, vel negare terræ fructus. 218.
10. Terra sancta & benedicta potissimum à sanguine olim Christi. 219.
11. Quanti homines pij terram sanctam fecerint, Christi contactu benedictam? 220.
12. Terram benedictam non solum Christi, sed etiam Matris eius figuram existisse. 221.
- CAPVT XVII.
- Etiam alias terras bonis & laborem non fugientibus, bonas esse. 222.*
- §. 1. Sapientissimè factum esse, ut non omnia sint in vno loco. 222.
2. Terram malam multis vtilem & gratam, bonam noxiam fuisse. 223.
3. Bonos è mala terra bonam, malos etiam è bona malam facere. 224.
4. Quid labor in terra colenda efficiat, fabula historijsq; docetur. 225.
5. Prodigiosus fructus in labore C. Furij ostensus. 226.
6. Fœcunditas terræ, laboribus prouocanda. 226.
7. Desidiosis meritò deberi terram desidiosam. 227.
8. Ob tot terræ beneficia, gratitudinem nostram exigi. 228.
- CAPVT XVIII.
- Varij modi variæq; causa, ob quas terra elementum indolem mutat, & verò suapte natura immobile tremis. 229.*
- §. 1. Terram varijs modis, ob hominum peccata, reddi inutilem. 229.
2. Terra luce & fœcunditate orbata. 230.
3. Terra ardoribus exusta, Deo puniente. 231.
4. Terræ motus & hiatus à Deo irato. 231.
5. Terræ motu puniti etiam illi, qui suam terram contenti non fuerunt. 233.
6. Terræ aliò migrantes, vel trementes etiam profunt. 234.
7. Hæresis Arianae causa terræ tremens. 235.

- tis; cuius firmandæ modus in exemplo docetur. 235.
 8. Naturalis prædictio terræ motuū. 236.
 9. Diuinitus accepta notitia terræ motuum. 236.
 10. Christianorum templis parcens; Infidelium euertens, terræ motus. 237.
 11. Christi Nomen foribus præfixum in terræ motum profuit. 238.
 12. Sanctis patientibus, terra motum patitur. 240.
 13. Christi aduentum terræ motu, alijsq; prodigijs confirmatum. 241.
 14. Iudæos à templo restaurando, terræ motu, alijsq; malignis prodigijs impeditos esse. 241.

CAPVT. XIX.

Ex congeminato nuntio, de nouo in uinuersa Calabria, terra motu, à Iulio Casare Recupito S. Iesu conscripto, & Neapoli edito 1638. quadam notatu digniora. 244.

CAPVT. XX.

- Vilissima, in terra motibus, rerum caducarum contemnendarum mortalibus exhiberi monumenta.* 259.
 §. 1. Quænam è terræ motibus documenta sumi possint? 259.
 2. Paradisus mendax, Mūdi imago. 260.
 3. Terra pro Dea stultè adorata. 260.
 4. In terræ motu, terræ miseriam ac instabilitatem vel à Seneca considerari. 261.
 5. Sanctis celo aspectu, terram fordescere. 263.
 6. Caduca in mundo omnia, celo perdurante. 265.
 7. A terrenis gaudijs ac fugitijs, æterna esse æstimanda. 265.
 8. Omne gaudium terræ, finis vile, cæli, æternitas pretiosum facit. 266.

9. Gaudiorum terrenorum Varietas, ad æternum duratura nos gaudia inuitat. 267.
 10. A considerato cæli puncto, ipsos etiã Ethnicos, ad cælestem amplitudinem inuitatos. 267.
 11. Omnia in mundo, vtilia esse, etsi nos vtilitatem nesciamus. 269.
 12. Varij, qui creaturas corrigere, aut Dei æmulatores esse voluerunt. 270.

CAPVT. XXI.

- Origo, necessitas & libertas Matrimoniorum.* 273.
 §. 1. Matrimonij principium, finis, & substantia. 273.
 2. An contrahendi matrimonij necessitas omnes obstringat? 273.
 3. Quos lex conjugij ineundi obstringat? 275.
 4. Illis, qui onus matrimonij abijcere conantur, sanctiorem virginum ac viduarum statum reclamare. 277.
 5. Virginitatem, etiam in ipso matrimonij statu, laudabiliter seruatã. 278.
 6. Multos non modò non obstringi ad matrimonium, sed etiam obstringi ad votu matrimonio contrariu. 280.
 7. Ioannis Caluini, contra SS. PP. & cælibatus præstantiam arrogans censura. 281.
 8. Magnam miseriam fore, si omnes in matrimonium dari oporteat. 281.
 9. Lutheri de cælibatu antilogia. 282.
 10. Caluini de cælibatu vertigo & inconstantia. 283.
 11. Iplius Caluini sanctissimus cælibatus. 284.

CAPVT. XXII.

Bono coniugali statui mala annexa, quæ vel impudentium querelis, vel stultorum erroribus, vel castis sapientium consilijs

- lij's cauffam folent prabere.* 284.
 §. 1. Coniuges, tam inter opes, quàm inter calamitates poffe numerari. 284.
 2. Malagum mulierum multitudo, & inde periculum. 285.
 3. Quàm diligenti confideratione opus fit, in vxore eligenda? 286.
 4. Bonæ vxoris acquirendæ difficultas. 288.
 5. Quàm difficilis res fit, ex mala muliere bonam facere? 288.
 6. Disparitas in matrimonij periculo-fa. 290.
 7. Quantæ res ambiguitatis, vxorem ducere? 292.
 8. Mala ab vxore malâ proueniētia. 294.
 9. Matrimonij mala matrimoniorum authori tribuentium error. 297.

CAPVT XXIII.

- De tribus matrimonij bonis, quibus conjugium honeftatur, & apud Fideles acceptum, apud infideles & hæreticos quofdam deteftabile redditur.* 297.
 §. 1. Tria matrimonij bona. 297.
 2. Quale, & quantum fit bonum matrimonij fides? 298.
 3. Bonum prolis in matrimonio quale & quantum fit? 298.
 4. Quale & quantum bonum fit matrimonij perpetuitas? 299.
 5. Quinam hæretici matrimonium, tamquam malum damnarint? 301.
 6. A Catholicis, nec matrimonium, nec certos cibos damnari. 302.
 7. Quomodo Ecclefia Clericis poffit matrimonia prohibere? 302.
 8. Cur hæretici matrimonia damnarint? 303.

CAPVT XXIV.

Matrimoniorum ftatum per fe bonum effe, tamquam à Deo & natura ad prolem

- generandam, mutuanq; opem indu-
 tum.* 305.
 §. 1. Institutionem matrimonij diuinam effe. 305.
 2. Dignitas matrimonij ab institutione, benedictione, & facrimēti ratione. 306.
 3. Matrimonium non damnari ab his, qui virginitatem ei anteponunt. 307.
 4. Primarius matrimoniorum finis Proles. 307.
 5. Secundarius matrimonij finis, adiutorium. 308.
 6. Exempla coniugum fibi mutuo succurrentium. 309.
 7. Dauidis à Michol adiutorium. 310.
 8. Stupenda mulierum erga viros fanandos exempla. 311.
 9. Mira vxoris erga maritum patientia & cura. 312.

CAPVT XXV.

- Prouidentia Dei, homines fingulari cura, in matrimonia locantis, oftenditur exemplis antiquioribus.* 314.
 §. 1. Primi coniugij quanta Deo fuerit cura prouidentiaque? 314.
 2. Ifaac nuptiæ quanta prouidentia procurata? 318.
 3. Patriarchæ Iacob matrimonium mirabiliter difpofitum. 320.
 4. Iofepi Patriarchæ coniux caftitati dedita. 321.
 5. Moyfis matrimonium diuinis auspicijs ortum. 321.
 6. Othonielis, Dauidis, itemque Ruth, Eltheris & Tobix nuptiæ, virtutibus impetratæ. 322.
 7. Matrimonium Rhodopes, calcei elegantia procuratum. 324.

CAPVT XXVI.

Iudicia Dei in matrimonijs, etiam recentioribus, prouidentiffimè conciliandis

ac locupletandis, præsertim si non opes, sed virtus afficiatur. 325.

- §. 1. Etiam in coniugum disparitate diuinam prouidentiam reperiri. 325.
2. Mores, non opes, in futuro coniuge spectandos. 326.
3. Opes sequi, si virtutes præcedant, in coniugijs. 326.
4. Melius virtutibus, quam facultatibus coniuges colligari. 328.
5. Vxor diues elemosynis acquisita. 328.
6. Vxoris ducendæ non pecunia sed religio intuenta. 329.
7. Crates pauper à nobili virgine in maritum electus. 330.
8. Beneuolentia mirabilis nuptiarum conciliatrix. 331.
9. Sponsa pecuniæ quæ fideidata amantior à diabolo abrepta. 337.

CAPVT XXVII.

Cura Dei in Matrimonijs etiam conferendis, diuina Scriptura exemplis prætestit. 338.

- §. 1. Penes quemnam coniugum sit, ex diuina prouidentia, dominium? 338.
2. Matrimonij diuina cura, tempore diuini. 339.
3. Abrahami & Saræ coniugium, in Aegypto diuinitus custoditum. 340.
4. An Abraham sine mendacio; potuerit Saræ suam sororè nominare. 340.
5. Quanta matrimonij violatoribus, à Deo mala impendeant? 341.
6. Pharaonis exemplo, adulteros terri. 342.
7. Forma Saræ periculosa, Abrahamo sollicitudinem iniecit. 343.
8. Abimelech cur, & quomodo ob Saræ punitus? 344.
9. Vxor Lot & Susanna, illa flammis, hæc saxis liberata. 345.

CAPVT XXVIII.

Eadem Dei cura prouidentiaque, in conseruando matrimonijs, tam demonis, quam Sanctorum ope duplici, declaratur. 346.

- §. 1. Diaboli transportatione seruatum coniugium. 346.
2. Prodigiosa mariti ad vxorem translatio, Angelorum manibus facta. 347.
3. Effectus tam miræ translationis. 351.
4. In eadem historia Numinis prouidentia. 351.
5. Absente cõiuge, ad secundas nuptias non esse festinandum. 352.

CAPVT XXIX.

Illicita pluralitas vxorum in quantas triacas coniugiat? 353.

- §. 1. Leuitas & malitia hominum, coniugia mutantium. 353.
2. Quando pluralitas vxorù licita fuerit, vel illicita? 354.
3. Polygamie mirabilis Labyrinthus. 355.
4. Acquiescentiam suo tempore non tantum vtilem, sed etiam licitam esse. 358.
5. Matrimonij inuisibile vinculum; annulo pronubo significatum. 359.

CAPVT XXX.

Cur Deus, matrimoniorum author & custos, tam multos maritos, aut tam multas vxores malas esse permittat? & quam sint contra malas mulieres remedia? 360.

- §. 1. Bono coniugij statui mala esse admixta. 360.
2. Cur coniugali statui mala admiscantur? 360.
3. Mulieres saepe esse maritorum crucis. 362.

4. Cur

- 4. Cur mulieres toties sint virorum cruce-
ces? 362.
- 5. Coniunx bonus, quantū bonū? 364.
- 6. Quanto rarior bona vxor, tantē de-
bet esse charior. 365.
- 7. Quā conueniens sit, malas esse mu-
lieres? 365.
- 8. Vxores malas patientiā corrigendas.
366.
- 9. Malas mulieres verberibus emenda-
re, esse barbarorum. 366.
- 10. Aliquando etiam apud non barbaros
esse necesse, vt mulieres verberibus
emendentur. 368.
- 11. Vxores formari moribus marito-
rum. 370.
- 12. In vxorum electione, quā sit am-
bigua deliberatio? 371.
- 13. Cruces & extra, & intra matrimo-
nium reperiri. 372.

CAPVT XXXI.

*Primum matrimonij bonum, seu fides
coniugalis, quanta perfidia, quantiſque
adulterijs infestetur?* 373.

- §. 1. Trib⁹ matrimonij bonis, mala mul-
ta opponi. 373.
- 2. Crebra Ethnicorum magnatum ad-
ulteria. 374.
- 3. Etiam apud Christianos frequentia
adulteriorum. 374.
- 4. Quantus ē violata coniugij fide exi-
stat dolor? 375.
- 5. Quosdam impiē in coniugum suoru
adulteria consentire. 376.
- 6. Non habere vllum coniugem pote-
statem, vt jus suū alteri resignet. 376.
- 7. Coniuges etiam, qui videntur in al-
terius adulterium consentire, inui-
tos consentire. 378.
- 8. Fame & inopia neminem debere adi-
gi ad adulteria. 379.
- 9. Summa malitia eorum, qui adulter-

- are permittunt, vt permittātur. 280.
- 10. Feminarū, lucri causa, adulteria. 380.
- 11. Adulterarum fraudes. 381.
- 12. Adulterarum caedes. 382.
- 13. Adulterarum impudentia & multi-
tudo. 383.
- 14. Quid ex coniugum perfidia colli-
gendum? 384.

CAPVT XXXII.

*Prima causa, ob quam Deus tot adulter-
ijs perfidijsq; matrimonia contamina-
ri permittat; scilicet vt castorum con-
iugum fides tantō magis elucescat.* 385.

- §. 1. Res, iuxta earum naturas, in mun-
do regendas. 385.
- 2. Ioseph castitatem & fidem, mœchæ
flagitio, illustratam esse. 385.
- 3. Vbi periculum est castitatis, nec a ta-
ti, nec consuetudini fidendum. 386.
- 4. Fortitudo Iosephi in adultera repel-
lenda. 387.
- 5. Quā multa Iosephum oppugnantia
non expugnārint? 387.
- 6. Quā admiranda fuerit Iosephi
virtus? 388.
- 7. Oculorum custodia in Iob & alijs,
quā sit laudabilis, ostendunt oculi
malē emisisij. 389.
- 8. Malē adulteria, inter conjuges adul-
terijs compensari 389.
- 9. Eubata quomodo Laidē luserit? 390.
- 10. Alios sanitati castitatem, alios libidi-
nem anteferre. 390.
- 11. Susannæ ad peccandū tētationes. 391.
- 12. Susannæ constantia, senum nequitia
probata. 392.
- 13. Quātum peccati horrorem habuerint
homines timorati? 393.
- 14. Penelope, quanta constantia fidem
Vlyssi seruārit? 394.
- 15. Lucretiæ quantus fuerit amor fidei
coniugalis? 394.

16. Heroi-

- 16. Heroica feminarum, in adulterijs repellendis, fortitudo. 395.
- 17. Honestæ feminæ, pro tutela debere esse virum. 396.
- 18. Feminæ alium virum nescientis, duplex & rarum exemplum. 397.
- 19. Cur fida vxor, in diuinis litteris cerue comparetur? 397.
- 20. Stimuli ad fidem coniugalem seruandam. 398.

CAPVT XXXIII.

- Secunda & tertia causa, ob quam diuina bonitas iustissimè adulteria fieri permittit, scilicet fidei diuina & duplicis temperantia defectus.* 399.
- §. 1. Mundi cum ætate defectus. 399.
 - 2. Fidei lumine priuatos faciliè in impura labi. 400.
 - 3. Atheismum & hæresin esse januam adulteriorum. 401.
 - 4. Etiam Catholicos se profiteri, qui tamen hæreticè sunt impuri. 402.
 - 5. Ebrietas adulteriorum mater. 403.
 - 6. Adulteria adulterijs puniri, permitte Deo. 404.
 - 7. Exemplis coniugum, coniuges fieri adulteros & adulteras. 405.
 - 8. Quàm meritò adulteri adulterijs conjugum puniantur? 405.
 - 9. In militia adulterantes puniri domi. 406.
 - 10. Ducum militumq; licentia quid exemplo efficiat? 407.
 - 11. Vir vino crudelis adulteram & viricidam facit, à Deo mirabiliter punitam. 409.
 - 12. Alia adultera diuinitus patefacta & punita. 411.

CAPVT XXXIV.

Quarta permissorum à Deo adulteriorum causa, vt Magistratui civili detur ju-

- stitia administranda occasio?* 412.
- §. 1. A Deo adulteria puniente Magistratui iustitiæ exercendæ exemplum dari. 412.
- 2. Quàm malè agat Magistratus, qui adulteria dissimulat? 414.
- 3. Græci & Romani olim adulteriorum punitores. 414.
- 4. Beniamitarum adulterium, quàm seuerè fuerit ab Israelitis punitum? 415.
- 5. Tarquinij adulterium à Romanis quo ardore vindicatum? 416.
- 6. Quanto zelo Phinees exarserit in peccantes? 417.
- 7. Zelus filiorum Iacob ob raptum sororis. 418.
- 8. Regia vxor violatoris sui caput ad pedes mariti abiciens. 419.
- 9. Adulteria tam à ciuili, quàm ab Ecclesiastico magistratu grauissimè punita. 420.
- 10. Quàm malè iudicent, qui secundum faciem iudicant. 421.
- 11. Adulteria in indignè communicantibus, item ab Indis & Turcis, quàm seuerè punita? Et, quàm stulti sint adulteriorum dissimulatores? 422.
- 12. Iudices remissos idolis similes esse. 424.
- 13. Nocentes nocentibus faciliè indulgere. 425.

CAPVT XXXV.

- Quinta causa, aliarum virtutum occasio, permissione adulteriorum, hominibus à Deo oblata.* 426.
- §. 1. Ioseph patientiæ maritalis exemplum. 426.
 - 2. Feminarum duarum mira patientia, erga maritos delinquentes. 427.
 - 3. Admirandâ petentiâ virum mulier corrigit. 428.
- A 2
- §. Adul.

INDEX CAPITVM

<p>4. Adultera Ioannem Baptistā ad Martyrium promouet. 430.</p> <p>5. Geilana adultera S. Kilianum & socios Martyrio afficit. 430.</p> <p>6. Ob vxorem adulteram Paulus, Eremita factus. 432.</p> <p>7. Ob vxorem adulteram Gangulphus mundum deseruit. 432.</p> <p>8. S. Gangulpho per vxorem adulteram occasio sanctitatis oblata. 433.</p> <p>9. Impuras difficultus quidem poenitentiam agere, posse tamen agere, aliquot exemplis docetur. 434.</p> <p>10. Solam peccatorum malitiam ante oculos positam facillē aliquem trahere ad desperandum. 435.</p> <p>11. Misericordiam quoque diuinam a peccatoribus spectandam, vt in spem erigantur. 436.</p> <p style="text-align: center;">CAPVT XXXVI.</p> <p><i>Quanta ex Zelotypia & ira vitio, praesertim in matrimonijs, mala oriatur?</i> 439.</p> <p>§. 1. Cur suspiciones Deus inter coniuges esse sinat? & quantum ex malum sint? 439.</p> <p>1. Ludouici Seueri tragica zelotypia. 440.</p> <p>3. Quid è præcedente exemplo præterea discendum? 448.</p> <p>4. Leues suspicionum causæ, quàm grauis mali sint causæ, in exemplo annuli S. Itæ ostenditur. 450.</p> <p>5. Suspicio ex ligula quò progressa? 451.</p> <p>6. Quid, & vnde zelus ac zelotypia? 451.</p> <p>7. Lex zelotypiæ apud Iudæos qualis fuerit? 452.</p> <p>8. Qui maximè sint zelotypi? 452.</p> <p>9. Aliæ zelotypiæ causæ. 454.</p> <p>10. Suspiciosus zelotypiæ effectus. 455.</p> <p>11. Theodosij Imp. zelotypia. 455.</p> <p>12. Zelotypiæ temerariæ suspicio è psalms sumpta, 457.</p>	<p>13. Calamitas zelotypiæ à S. Chrysostramo descripta. 458.</p> <p>14. Remedia zelotypiæ. 460.</p> <p style="text-align: center;">CAPVT XXXVII.</p> <p><i>Sterilitas proli opposita, an matrimonio, aut coniugibus officiat?</i> 461.</p> <p>§. 1. Matrimonia proli causa iniri. 461.</p> <p>2. Quàm multa & varia mala bono proli opponantur? 462.</p> <p>3. Quàm tribulationem carnis, & cur habeant coniuges? 464.</p> <p>4. Sterilitatis fructus. 466.</p> <p>5. Sterilitatem coniugum à iusto Deo esse. 467.</p> <p>6. Cur etiam iustos coniuges Deus steriles esse sinat? 468.</p> <p>7. Sterilium coniugum consolatio. 469.</p> <p>8. Sterilitatis remedium oratio. 470.</p> <p>9. Dei mater, in sterilitate, vtiliter inuocata. 470.</p> <p>10. Apostoli, S. Nicolaus, alijq; Sancti à sterilibus fructuosè inuocati. 471.</p> <p>11. Sterilitatem ope Sanctorū pelli posse, ostendit Propheta Elisæus. 472.</p> <p>12. Causæ, & licita ac illicita remedia sterilitatis. 473.</p> <p>13. Nefanda proli destructio. 474.</p> <p>14. Multitudine proli puniti. 475.</p> <p>15. Mulier 364. infantes vna vice peperit. 476.</p> <p style="text-align: center;">CAPVT XXXVIII.</p> <p><i>Cur matrimonia abortibus contristentur?</i> 477.</p> <p>§. 1. Varia vel conceptæ, vel natæ proli incommoda. 477.</p> <p>2. Abortus naturales causæ. 478.</p> <p>3. Abortuum procuratio quantum crimen? 480.</p> <p>4. Ethnici abortum procuratum detestantes. 481.</p> <p>5. Aristotelis, circa abortus procurandos, error. 482.</p> <p style="text-align: right;">6 Cur.</p>
--	--

- 6. Cur prægnantibus nimis delicata quies oblit? 484.
- 7. Cibi potusq; intemperantia quàm fit prægnantibus noxia? 485.
- 8. Ira, alijq; affectus & modi, quibus abortus efficiuntur. 486.
- 9. Votifraga mulier multiplici abortu punita. 488.
- 10. Sterilitatem à Deo non tantùm vt pœnam, sed & alias ob causas venire. 489.
- 11. Eutychie Episcopi precibus filius impetratus & prædictus. 489.

CAPVT XXXIX.

A prole matri, in utero & partu, cur dolor veniat? à quo purissima Dei mater exempta fuit. 491.

- §. 1. Cur Euz dolores partus decreti? 491.
- 2. Infantes in utero Rebecce cur colli? 491.
- 3. Rebecce exemplo vteri doloribus grauidas moneri, vt Deo se conciliant. 492.
- 4. Ex vteri dolore à prægnantibus coniici posse de dolore partus. 493.
- 5. Parturiētium dolor, quibus de causis, aut quo fructu accidat? 494.
- 6. Dei matrē sine dolore peperisse. 495.
- 7. Dei matrem, in puerperio, sordes non passam esse. 496.
- 8. Quinam doceant, Dei matrem sine secundinis peperisse? 497.
- 9. An B. Virgo purificatione indiguerit? 498.
- 10. An B. Deipara legi Purificationis fuerit obstricta? & cautela puerperis adhibenda. 499.
- 11. Quanta sit cura proli impèdenda? 500.

CAPVT XL.

Quanta parentibus, saepe in matrimonio à liberis, & quas ob causas, crucerentur? 501.

- §. 1. Varia parentum à liberis mala. 501.
- 2. Elusa spes patris, in Aethiope nato, 502.
- 3. Mortem infantis quantum luxerit David? 502.
- 4. Luctus è morte Marcelli. 503.
- 5. Quātus Dauldi dolor fuerit ex morte Absalonis? 504.
- 6. Sturmius, ne ex filij obitu doleret, cœlibatum coluit. 504.
- 7. Quæ, & cur à prole in matrimonio mala? 506.
- 8. Viros ipsos causam dare vxoribus, vt suspectæ esse possint. 506.
- 9. Absentiam filiorum subinde prodesse parentibus, quantumuis dolentibus. 508.
- 10. Filios sæpe mori in pœnam parentum. 509.
- 11. Parentes ipsos sæpe proli suæ mortem moliri. 510.
- 12. Indulgentiã parentum sæpe liberos perire. 511.
- 13. Parentum ob liberos justæ in vtroq; sæculo pœnæ. 513.
- 14. Filios varias ob causas, è viuis justè ereptos, non nimis dolendos esse. 514.

CAPVT XLI.

Quid sit, & quanti faciendum, tertium matrimony bonum, seu insolubilitas? 515.

- §. 1. Liberorum multitudo aliquando incommoda, & quid sit tertium matrimonij bonum? 515.
- 2. Quātū & vnde sit matrimonij vinculum? 516.
- 3. Vinculum matrimonij à S. Augustino explicatum. 517.
- 4. Matrimonium duplici sensu Sacramentum dici, & eius insolubilitas, quibus bona vel mala? 518.
- 5. Infidelium matrimonium quare non sit Sacramentum? 519.
- 6. Vin-

6. Vinculū matrimonij cur bonū? 520.
7. Quā arctum fuerit, etiam apud Ethnicos matrimonij vinculū? 522.
8. Quæ vxores etiam in morte à viris noluerint separari? 523.
9. Secundis nuptijs abstinere non quidem necessarium, sed tamen laudabile esse, 524.
10. Blanca se cum marito sepelientis castitas, & mirifica coniunctio. 525.
11. Alia exēpla coniugum erga mortuos, in amore constantium. 527.
12. Amore coniugali, deformes videri formosos, & vitia excusari. 528.
13. Artemisæ erga defunctum Mausolū nimius amor. 529.
14. Forma vxori, castitatis causā, ablata, & mariti causā restituta. 530.
15. Quomodo Ecclesia, vt sit vxori similis, sine ruga & macula esse debeat? 532.
- CAPVT XLII.
- An insolubilitas nonnullis meritis quoddam malum matrimonij esse videatur? 534.*
- §. 1. Insolubilitas matrimonij; cur nonnullis matrimonij malū videatur? 534.
2. Mores malos in causa esse, vt coniux à coniuge optet separari. 534.
3. Coniugis morte gaudentium exemplū. 535.
4. Post in deliberata coniugia meritis poenitentiam sequi. 537.
5. Parentum consilia & consensum, in matrimonij incundis, non spernendum. 539.
6. Sine deliberatione, nullum statum eligendum: & posse etiam inscijs parentibus matrimonia iniri. 541.
7. An & quomodo matrimonium solubile sit? 543.
8. Qualis separatio sit remedium mali coniugij? 544.
- CAPVT XLIII.
- Quinam, & an rectè matrimonium ad huc magis insolubile esse optarent? 546.*
- §. 1. Varijs modis & causis matrimonia solui. 546.
2. Absentia coniugū ad quid proficit? 547.
3. Morbi coniugibus an noceant? 549.
4. Impedimenta coniugij esse obseruanda. 549.
5. Impedimenta matrimonium dirimentia. 550.
6. Cur mors coniugibus misera? 552.
7. Nirus & Candaules reges, itemq; Colatinus nimio mulierum amore perditū. 553.
8. Iuuenis demōnē pro vxore ducēs. 554.
9. S. Candida pro marito mortua. 555.
- CAPVT XLIV.
- De bono viduitatis.* 556
- §. 1. Cur beator sit vidua, quā coniugata? 556.
2. Quanto in honore fuerint viduæ, tempore Apostolorum? 557.
3. Iudith quā illustris vidua fuerit? 556.
4. De duabus viduis in Euangelio laudatis. 560.
5. Viduæ sanctæ antiquiores. 561.
6. Quā pia vidua fuerit S. Cunegunda? 562.
7. Philippæ Lothringæ viduæ viri? 563.
8. Viduarum curam quantam habeat Deus? 564.
9. Quanam veræ viduæ censeantur? 566.
10. Viduas neque cogi, neque prohiberi nubere. 567.
11. Viduarum apud Ethnicos honor. 568.
12. Euphrasia & Marcella, amore Christi viduæ. 569.
13. Olympias virgo & vidua quā sancta? 570.
14. A femina hac quid feminæ debeant discere? 572.
15. Ma-

15. Maria Victoria quàm excellens & v-
xor & vidua fuerit? 573.
16. Vidualis castitas. 578.
17. Viduitatis vtilitas & honestas. 579.

CAPVT XLV.

- Fructus, qui è faustis matrimonijs oriun-
tur.* 581.
§. 1. Varij matrimoniorum fructus. 581.
2. Coniugis fides quantorum bonorum
mater? 581.
3. Vetulæ lenæ merces. 584.
4. Concordia coniugij vinculum & fru-
ctus. 585.
5. Coniugij fructus religio. 587.
6. Cæsarea regina de coniuge suo me-
rita. 588.
7. Luciae in procum potens pietas. 591.
8. Iesuitarum origini femina occasio-
nem dedit. 592.
9. Vxor à viro docta SS. Cosmam & Da-
mianum patronos legere. 593.
10. Indus ab vxore in fide confirmatus
594.
11. Quàm fortiter vxor alia marito suo
constantia suaserit, & persuaserit? 594.
12. Vxoris contra virum constantia. 595.
13. Fructus matrimonij in filios redun-
dans à matribus. 597.
14. Matres, quæ filios suos à cælo retra-
hant. 598.
15. B. V. matribus imitanda. 598.
16. Alia mater Deo filium suum offe-
rens. 599.
17. Mater alia filium ad martyrium ani-
mans. 599.
18. Nuptijs lis composita. 601.
19. Coniunx à coniuge in hostem exci-
tatus. 602.
20. Regna per coniuges adepta. 603.

CAPVT XLVI.

*Quis fructus etiam ex infauſtis matri-
monijs haustus sit, vel hauriri possit? 604.*

- § 1. Infauſtis matrimonijs fausta illustra-
ri & fieri faustiora. 604.
2. Infauſte nuptiæ vnus alterum faciunt
cautiores, & maximè attentiores
ad religionem. 606.
3. Opum diuerſitas in coniugibus quàm
ſuſpecta eſſe debeat? 607.
4. Vxor mala viro dat occasionem, vt ſe
virum ostendat. 608.
5. Coniunx malus coniugi dat patientiæ
occasionem. 608.
6. Viri erga ægrotam coniugem mirabi-
lis patientia & charitas. 610.
7. A feminis quanta damna orta ſint? 611.
8. Fabula de diabolo vxorem ſuam me-
tuente. 614.
9. Alia fabula docetur, præſtare cælibem
vitam, quàm diabolicam ducere v-
xorem. 615.
10. Quid Apoſtoli ex infauſtis coniugijs
collegerint? 616.
11. Chriſtum ſponſum alijs ſponſis præ-
ferentium virginum exempla. 617.
12. Quas in matrimonijs neceſſitates S.
Chryſoſtomus cenſuerit conſideran-
das? 618.
13. Quid Ammon è coniugij difficul-
tibus collegerit? 619.
14. Quid Ethnici collegerint è matrimo-
nijs infauſtis? 620.
15. A tempore Apoſtolorum Virgines
fuiſſe, quæ matrimonium honoraue-
runt. 622.
16. S. Paulum, & alios pleroſq; Apoſtolos
non fuiſſe coniugatos. 623.
17. Ethnicorum de matrimonij incom-
modis commodiſq; cælibatûs ratio-
nes. 627.
18. Quàm præſtantes ſint nuptiæ ſpiri-
tuales? 629.

CAPVT XLVII.

*Quid, & quàm varia ſint monſtra? &
num*

- num etiam in omnibus Mundi partibus
reperiantur? 627.
- §. 1. Cur de monstris agendum? 627.
2. Monstri acceptio, & exempla. 628.
3. An monstra in omnibus rebus, etiam
in artibus dentur? 629.
4. In caelo stellato, & sub eo monstra
esse. 630.
5. Ignium monstra. 631.
6. Aëris monstra. 632.
7. Aquarum monstra. 633.
8. Duo Nilotica vel monstra, vel spe-
cra, 634.
9. Piscis mirificè figuratus. 635.
10. Alius piscis armis bellicis prodigio-
sus. 636.
11. Terræna monstra. 637.
12. Monstrorū terræ motus. 638.
13. Monstrorū effectuum lapis. 639.
14. Metallorum monstra. 640.
15. Plantarum monstra. 640.
16. Animalia intra rupes monstrorū in-
uenta. 641.
17. Animalia monstrorū loquentia, vel
parientia. 642.
18. An mulæ sint monstra, & num natu-
raliter pariant? 643.
19. Monstra ex hominibus nata. 643.
20. Infantes locuti, & varia superstitio
quorundam de nocte natiuitatis
Christi. 643.
- CAPVT XLVIII.
- De illis elementorum monstris, qua in-
dubium vocantur, ut de Pyrali, Sala-
mandra, Phœnice, Scylla, Charybdi, Si-
renibus, piscibus fossilibus, unicorne,
Sphynge, Centauris, &c.* 645.
- §. 1. Pyralis & Salamandra num sint fa-
bulosæ? 645.
2. Vnde probari videatur Phœnicæ esse
in rerum natura? 646.
3. Phœnicis ætatem & urbem fabulo-
sam esse. 648.
4. Semendæ & Phœnicis refutatio. 650.
5. Qualis concedi possit Phœnix? 651.
6. Scyllas esse rem fabulosam. 652.
7. Variæ de Sirenibus opiniones. 653.
8. Sirenes omnino in rerum natura
esse. 655.
9. An dentur pisces fossiles? 656.
10. Fossiles pisces à Seneca non rectè esse
negatos. 657.
11. Quomodo pisces fossiles sub terram
venire possint? 657.
12. An, & quomodo pisces extra aquam
vivere, & spirare possint? 658.
13. An sint in terris Monocerotes? 659.
14. Bestias quasdam raras monstra vi-
deri. 662.
15. An, & quid sint Sphinges? 662.
16. An dentur in rerum natura Centau-
ri, Hippocentauri? 664.
17. Vnde probabile sit Centauros esse?
666.
18. Qui negent Centauros esse? 668.
19. Respondetur Centauroꝝ oppug-
natoribus. 669.
- CAPVT XLIX.
- Iniquas hominum de monstris & mon-
strorū querelas compesci ex eo, quod
monstra & monstrorū sint Dei opus, &
eorū irrisores diuinitus puniatur.* 671.
- §. 1. Murmuraciones & querelæ contra
monstra. 671.
2. An, & quomodo Deus sit author mō-
strorū? 673.
3. Monstra tamquam Dei opus non es-
se carpenda. 674.
4. S. Gregorij Turonensis solatiū bre-
uitatis Deus author. 375.
5. Roberti Bellarmini Cardinalis he-
roicum responsum. 676.
6. Sape sub deformi corpore pulchram
animam

animam latere. 677.
 7. Non esse iudicandum secundum fa-
 ciem. 677.
 8. Deformes legatos despiciens Valen-
 tianus à Deo punitus. 678.
 9. Ob corporis defectum non esse mur-
 murandum, aut querendum. 679.
 CAPVT LI.
*Vniuersum monstris ornari, Pygmæis &
 Gigantibus, ac enormiter fortibus; of-
 tenditur.* 681.
 1. Rebus monstrousis tamquam oppo-
 sitis, res non monstruosas magis elu-
 cere. 681.
 2. Pygmæos ipsa deformitate sua esse
 gratiosos. 681.
 3. Procerus miles à pumilo, per crudelē
 iocum iussus trucidari. 683.
 4. Pumilorum gratiosa paruitas. 683.
 5. Paruitas corporis quæ in nostra pote-
 state non est, tamen utilis est, & ali-
 quibus nomen fecit. 684.
 6. Deū per paruos magna patrasse. 685.
 7. Num tota sint in terris Pygmæorum
 nationes? 686.
 8. Gigantæ staturæ homines, curiosorū
 voluptas. 687.
 9. Gigantes esse terribiles. 688.
 10. Voluptas & utilitas pariter de Gale-
 tio percepta. 689.
 11. E Gigantibus vt ex omnibus alijs
 magnis rebus, Dei gloriam magis elu-
 cere. 690.
 12. In Samstone, meliore Hercule, quan-
 ta decora donatq; Dei conspecta sint? 691.
 13. Quos Poëta finxerint môstrosæ for-
 titudinis viros? & de Cleomede. 696.
 14. Alij prodigiosarum virium viri, Tri-
 tanus & Georgius Castriotus. 696.
 15. Deo non secus ac Aureliano, ob for-
 titudinem laudes dicendas. 698.

16. Dei potentia contra potentes osten-
 sa. 699.
 17. Impij Gigantes fulminati. 700.
 18. Milonis fortitudo quomodo supe-
 rata? 700.
 19. Maximini fortitudo, & superbia de-
 jecta. 702.
 20. Caij Marij vis, honor breuis, & vana
 dignitas. 703.
 21. Polydamas alter Samson, quomodo
 oppressus? 704.
 CAPVT LII.
*Climata Cali, regiones terra, imaginatio-
 nes vehementes, aliq; naturales mon-
 strorum cause.* 705.
 §. 1. Quibus terris & temporibus diuersi
 coloris & magnitudinis homines na-
 ti? 705.
 2. Quibus in locis homines pusilli na-
 scantur? 707.
 3. Naturæ authoris esse rerum naturis
 cursum suum relinquere. 708.
 4. Cur alia alibi monstrosa, vel nō mon-
 strofa videantur? 709.
 5. Vbi caninā, alijsq; figuris homines
 nascantur? 710.
 6. Lunæ, aliorumq; siderum influxus
 etiam in monstra multum posse. 712.
 7. Quam vim in monstra habeat mate-
 ria, vis formatrix, &c? 712.
 8. Imaginationem multa posse in homi-
 num formas, varijs exemplis osten-
 ditur. 713.
 9. Matres aspectu partū afficientes. 715.
 10. Larvati mariti effectus. 715.
 11. Nomē & insignia sætui impressa. 716.
 12. Quid imaginatio possit vel non pos-
 sit in corpus proprium? 717.
 13. Quid imaginatio possit in corpus
 quasi alienum? 718.
 CAPVT LIII.
 O Prima

- Prima moralis monstrorum causa, ut sint signa Dei, monere aut sanare volentes.* 720
- §. 1. Per monstra aliquid significari. 720.
 2. Monstrum sub Polycriti forma vaticinans. 721.
 3. Victoriarum amittendarum nuntia monstra. 722.
 4. Deum per monstra, ac praesertim per cometas, de ventura calamitate praemonere. 723.
 5. Ignium monstra clades vaticinantis. 724.
 6. Ignis & Aeris alia boni ominis monstra. 725.
 7. Aquarum prodigia. 725.
 8. Terrarum monstra. 727.
 9. Lapidum & metallorum monstra. 728.
 10. Plantarum fausta & infausta monstra. 729.
 11. Avium exoticarum monstra. 730.
 12. Apum, formicarum, aliaque monstrorum, infantium faustorum praesagia. 731.
 13. Quadrupedum, & loquentium bestiarum monstra. 732.
 14. Praesaga hominum monstra. 732.
 15. Quanta sit Dei bonitas homines per monstra praemonentis? 735.
- CAPVT LIII.
- Secunda moralis monstrorum causa, ut sit poena hominum ob scelera peccentium, & qui, aut cur aliqua capitis parte, aut toto capite monstruosi nati sint?* 737.
- §. 1. Monstra esse iustitiae diuinae monimenta. 737.
 2. Visionibus Deus docuit monstra esse in poenam peccatorum. 737.
 3. Ob peccata homines decaluari. 738.
 4. Pili color monstruosè mutatus, & pileus monstruosus in poenam datus, 740.
 5. Frons filij in parentem ingrati à bufone deformata. 742.
 6. Oculorum & aurium peccata in iisdem sensibus punita. 746.
 7. Facies adulteræ monstruosa. 748.
 8. Adulteri & laruatorum monstruosa facies. 748.
 9. Diabolica facies imprecatione impetrata. 750.
 10. Voce monstruosa puniti. 750.
 11. Capita vitulina in humanum versa. 751.
 12. Caput piscis in caput Symmachi mutatum, in terrorem Theodorici Regis. 753.
 13. Caput S. Iohannis Baptistæ in ferale conuiuium illatum capite saltatricis vindicatur. 753.
 14. Irrisor retorto collo praeposterè vindens punitur. 755.
 15. Ex illegitimo matrimonio regis Proles anserino collo nata. 755.
 16. Venationis amore diuinum cultum omittens canina prole plectitur. 756.
- CAPVT LIV.
- Qui, & cur, reliquis corporis membris, aut etiam toto corpore prodierint in lucem?* 757.
- §. 1. Cur homines quidam nascantur & fiant gibbosi? 757.
 2. Cum veste carnea natus. 758.
 3. Sanctorum virorum irrisores, equorum ritu caudati facti. 759.
 4. Manus monstruosa è ligno enata. 760.
 5. Impij in noctem natiuitatis Christi; toto anno saltantes. 761.
 6. Chorearum indecentia & periculum. 762.
 7. Male occupati saltantium pedes. 763.
 8. Ebriosi Bachanalia celebrantis filius monstrificus. 765.
 9. Crudelitas Regis Morindi, exotico monstro vindicata. 766.
 10. Mon-

10. Monstrosissimus partus vigilandum clamans. 767.

CAPVT LV.

Punitorum monstruosa lepra, & monstruosa statua, è diuinis litteris explicata. 768

1. Leporam olim fuisse pœnam peccati. 768.
2. Leporam Iudæorum olim multas ob causas fuisse monstruam. 769.
3. Murmuratio sororis Moyfis, qualis fuerit, vt lepram mereretur? 771.
4. Murmuratricis Marię imitatores quâ pœnâ pœnitentię digni? 772.
5. Alia peccata lepram merentia, & remedia eadem sanantia. 773.
6. Statuę salis in quam versa est vxor Lot, perennitas. 774.
7. Firmitas & miraculũ statuę salis. 775.
8. Solum corpus vxoris Lot, non item animam in statuam salis esse conuersam. 776.
9. Peccatum vxoris Lot nũ fuerit mortale? 777.
10. Quid discamus ex vxoris Lot exemplo? 778.

CAPVT. LVI.

Quantum ex rege Nabuchodonosore, & ob qua peccata, monstrum factum sit? 780.

1. Iouis in taurum mutati fabula, in Rege Nabuchodonosore historia facta. 780.
2. Quanta in Nabuchodonosore facta sit Metamorphosis? 781.
3. Non esse parabolam, sed veram historiam Regis Nabuchodonosoris. 782.
4. Quibus modis mutari potuerit, vel non potuerit Nabuchodonosor? 782.
5. Cerebro corruptorum lepida exempla. 783.
6. Mutationem Nabuchodonosoris nõ

- fuisse merè imaginariam. 785.
7. Nabuchodonosorem nec bestiam, nec semibestiam fuisse. 786.
8. Quam Nabuchodonosor in anima passus sit mutationem? 787.
9. Quam in corpore passus sit mutationem Nabuchodonosor? 789.
10. Dei erga Nabuchodonosorem iustitia, quàm clemens fuerit? 793.
11. Babylonis magnitudo, superbię Nabuchodonosoris causa, cum aliorũ superbia collata. 793.

CAPVT LVII.

Tertia moralis monstrorum causa, vt non tam pœna, quàm medicina; diuinorũq; Sacramentorum commendatio, & procuratio virtutis, conseruatioq; castitatis sit. 795.

1. Monstrositatem Nabuchodonosori profuisse, eumq; pœnitentiam egisse; non item Pharaonem. 795.
2. Monstrositas vultus occasio est pœnitentię agenda, & cõmendanda. 796.
3. Monstruosus Regis Cassani filius Baptismo curatus. 797.
4. Baptismus è porcis præstigiosis homines faciens magnę conuersionis causa fuit. 797.
5. Baptismo leprosi curati. 798.
6. Constantinus Imperator Baptismo à lepra curatus. 799.
7. Monstrum à Baptismo abhorrès. 801.
8. Eriam Confirmationis Sacramento monstra curata esse. 801.
9. Eucharistię desiderio monstruosa virgo sanata. 802.
10. Virgo castitatis amore detenuitata. 803.
11. Virginitatem vt seruarent sanctę pupellę, oculos perdiderunt. 804.
12. Virginitatis seruandę causa spontaneæ

- taneo vulnere denasata. 806.
13. Linguam potius quam virginitatem amittens Martyr. 807.
14. Mulier muta, ne esset maledica. 808.
15. Sancta Liberata obtenta à Deo barbâ virginitatem defendit. 809.
16. Galla vidua amore castitatis barbata. 810.
17. Aliæ virgines morbis deformatae, ne virginitatis jacturam paterentur. 811.
18. Virgo in vrisq; speciem mutata, ne violaretur. 812.
- CAPVT LVIII.
- Quanta monstrorum causa diabolus se transfigurans, ut probet, terreat, puniat, & suam deformitatem detogat?* 814.
- §. 1. Variæ Dei, variæ diaboli causæ, ob quas monstra inducunt. 814.
2. Diaboli atrâ formâ apparentes. 815.
3. Diabolus, Mauri specie, Dei seruos ab oratione impediens. 817.
4. Variarum bestiarum figuræ, in quas se stygius Vertumnus transfiguratur. 819.
5. Acherontici Protei, versipelles ludi. 821.
6. Diabolus draconis formâ descriptus. 821.
7. Quibus modis dæmon apparere soleat? 823.
8. Veræ, & phantasticæ apparitionis discrimen & modus. 825.
9. Diabolus apparens cogitur se aliquo signo prodere. 826.
10. Spiritus aliquando vera, aliquando ex aëre, aliâue materia facta corpora assumere. 827.
11. Ob quas causas tam turpis appareat superbus alioquin Spiritus? 828.
12. Monstrorum Acheronticorum foeditas horrorem parit. 829.
13. Vitale esse, vt subinde talia môstra terreat pec catores. 830.
- CAPVT LIX.
- Cur, & quàm monstruosos diaboli faciant eos, quos insident?* 831.
1. Homines quosdam à malis spiritibus verè insideri. 831.
2. Idem à Sacris litteris docetur. 832.
3. Quid sit à Dæmone in se ipsum esse? 833.
4. Exempla eorum, quos insidens diabolus in monstra deformauit. 835.
5. Quot mala corporibus & animabus eorum, quos insidet, inferat diabolus? 836.
6. Sine potestate à Deo datâ in neminem posse intrare diabolos. 839.
7. Variæ causæ, ob quas diuina bonitas homines sinit ab insidente humani generis hoste vexari. 840.
8. Omnis peccator meretur à diabolo cui se subijcit possideri. 842.
9. In energumenis pœna diuina consideranda. 843.
10. Exempla eorû, qui in pœnam à Dæmone sunt in se ipsi. 844.
11. Ob leuiore quoque culpas Dæmoni in hominem dari potestatem. 844.
12. Clariora exempla eorum, qui ob leues culpas traditi sunt diabolo cruciandi. 846.
13. Multo magis ob grauiora peccata alij puniti recensentur. 846.
14. Sancti dæmonem in alios sauientem impetrantes. 848.
15. Quàm iustè Diui subinde, immisso malo spiritu, impios puniant? 849.
16. An & cur innocentes Deus sinat à malis spiritibus insideri? 850.
17. Exemplum innocentis à diabolo infessæ faminæ. 851.
- CAPVT LX.

An & quo modo diabolus possit creari
in monstra conuertere? 853.

1. Sensus quaestionis, & aduersariorum fundamenta. 853.
2. Miræ plantarum & animalium Metamorphoses. 853.
3. Sexuum inter se naturalis transmutatio. 855.
4. Qui autores & quæ exempla doceant, homines in lupos aliasq; bestias mutari? 855.
5. Magarum & magorum in Thessalia transmutatio. 858.
6. Sagæ in feles versæ. 859.
7. Sagæ foras vectæ sub alieno Schemate vulneratæ. 861.
8. Sagæ in vrsum, & sagi in truncum & bouem lepida conuersio. 862.
9. Experimentijs supra narratis quinam authores decepti sint? 864.
10. Sensus humanos errare posse. 865.
11. A diabolo nõ posse homines in bestias, aut bestias in homines conuertere. 865.
12. Varij modi, quibus malus spiritus videtur homines in bestias transmutare. 868.
13. Multas mutationes hominum tantum phantasticas esse. 870.
14. Naturali vi corpori, nec in duobus simul locis positione, nec penetrationem dari posse. 871.
15. Aduersariorum ratio diluitur. 872.
16. A transmutatione sexus, & auctoritate suspectorum, non validum duci argumentum. 874.
17. Varijs praestigijs efficere dæmonem, vt hominum in bestias mutationes veræ videantur. 875.
18. Quanam insit in fabulis veritas? 877.
19. Cur a Deo praestigia dæmonum permittantur; & quanam sint contra eas remedia? 878.

20. Magos eum illudunt, illudi, & praestigijs suis sæpe perire. 880.

CAPVT. LXI.

Suismet homines vitijs in quales bestias transmutentur? 881.

- §. 1. Vitij homines non naturâ, sed moribus in bestias transmutari. 881.
2. Peccatis rationem sopiri, quâ solâ a brutis distamus. 883.
3. In quasnam bestias homo malus ex Epicteti sententia vertatur? 884.
4. Philonis, & S. Gregorij Nysseni de hominis in bestiam metamorphosii sententia. 885.
5. D. Chrysofomi, & Isidori, eius imitatoris, de eadem re verba. 886.
6. Clementis Alexandrini, & Senecæ iudicio, luxuriantes in bestias mutari. 887.
7. Eiusdem Clementis sententia, quos vulpibus, cicadis, &c. comparet? 888.
8. Monstruosi superbarum feminarum sumptus. 889.
9. Monstruosus feminarum, virorumq; fucus. 891.
10. A vitij homines varijs bestiis similes fieri. 894.

CAPVT LXII.

Defectus monstrorum & natura plerumq; aliunde compensari. 895.

- §. 1. In libera Dei potestate esse vt monstra producat. 895.
2. Compensatio eorum quæ desunt in vno loco, aut alia re a diuina providentia mundo esse prospecta. 896.
3. Paruorum hominum magna virtus. 897.
4. Alypianæ breuitas excusata, virtus laudata a S. Gregorio Nazianzeno. 899.
5. Formæ deficientis compensatio. 900.
6. Auri defectus aliunde compensati. 901.
7. Mon-

7. Monstrosarum aurium utilitas. 903.	5. In Sâctis seruata substantiâ integritate, solam deformitatem perituram. 921.
8. Monstroforum pedum utilitas. 904.	6. Qui nunc gemino, aut semiferino, aliterue monitroso sunt corpore, siue boni, siue mali, quomodo sint resurrecturi? 923.
9. Manuum & brachiorum compensatio admiranda. 905.	7. Quomodo Sâcti in mēsurâ ætatis plenitudinis Christi sint resurrecturi. 923.
10. Cæcitas oculorum, manuum dexteritate compensata. 907.	8. Omnia mēbra, & naturæ debitos humores resurgētibus esse reddēda. 926.
11. Oculorum sensus animi sensum impedit. 908.	9. Ungues quoque, & capillos resurgētibus esse reddendos. 927.
12. Cæcorum mirifica ingenia. 909.	10. Quæ materia resurgētibus, & an cocta sit reddenda Adamo? 927.
13. Cæci venatoris ingeniosa industria. 911.	11. Medicina monitrosorum. 928.
14. Exemplum cæci per nasum videntis. 912.	12. Qui, & cur dixerint, feminas non in suo sexu resurrecturas? 930.
15. Aliquos Sanctos alijs sanitatem à Deo impetrasse, quâ ipsi caruerunt. 913.	13. Femina, cur in suo sexu sint resurrecturæ? 931.
16. Lingua vsu priuatus, prophetiæ dono ornatus. 914.	14. Solutio argumentorum contra sexū femineum obiectorum. 931.
CAPVT LXIII.	
<i>Monstrositatem omnem cessaturam apud Beatos, futuram autem, apud damnatos.</i> 916.	
§. 1. Monstrosos homines æternæ vitæ capaces esse. 916.	15. Ad quid sexuum & membrorum diuersitas sit resurrectura, & in cælo futura? 933.
2. Omnibus Sanctorum membris, in resurrectione, suum decorem futurum. 917.	16. An, & quomodo resurrecturi sint, qui antè moriuntur quàm nascantur. 935.
3. Ut in Christo resurgente ita & in alijs Sanctis quædam vulnera tamquam virtutis testimonia mansura. 917.	17. Epilogus huius, de monitris & monitrosis, tractatus, ostendens, non esse in his causam querelarum; sed occasionem diuinæ prouidentia & bonitatis admirandæ. 936.
4. An, & quæ mōstrositates sint in damnandis mansuræ? 919.	

F N D E X

CAPITVM ET PARAGRAPHORVM
TOMI TERTII

CAPVT I.

Paupertas, ob græas cassas, hominibus odiosa, atq; execrabilis videatur? Pag. 1.

§. 1. Idem apud Deum, pauper & diues: sed non item apud homines. 1.	2. Quanti diuitias fecerint Poetæ? 2.	3. Quanti
---	---------------------------------------	-----------